

Odbor za ustavne zadeve

2021/0373(CNS)

27.10.2022

MNENJE

Odbora za ustavne zadeve

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o predlogu direktive Sveta o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (prenovitev) (COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS))

Pripravlavec mnenja: Alin Mituța

PA_Legam

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Približno 13,3 milijona državljanov EU živi v državi članici EU, ki ni njihova država izvora. Med temi tako imenovanimi „mobilnimi“ državljani je več kot 11 milijonov takih, ki so po zakonu dovolj stari, da volijo in kandidirajo na volitvah. Na podlagi Direktive Sveta 94/80/ES o uresničevanju volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah lahko mobilni državljani sodelujejo na lokalnih volitvah v državi, v kateri prebivajo, pod istimi pogoji kot državljani te države.

Tudi 26 let po preteku roka za prenos navedene direktive je volilna udeležba med mobilnimi državljani še vedno nizka v primerjavi z državljani države gostiteljice. Evropska unija in države članice so sicer odpravile pravne ovire, ki so mobilne državljane ovirale pri uresničevanju volilne pravice v državi prebivanja, vendar pa mnoge dejanske in pravne ovire še vedno obstajajo.

Videti je, da so glavne ovire registracija volivcev, dostop do informacij in upravne ovire. Približno polovica držav članic mobilne državljane EU ob prijavi prebivališča avtomatično vpiše v volilni imenik, ostale pa za to zahtevajo ločen postopek za registracijo volivcev. Ravno tako pogosto ni jasnega obveščanja o naslednjih volitvah, čeprav je bistvenega pomena, da državljani, ki formalno prebivajo v državi članici, dobijo informacije in da se jih nanje redno opozarja.

Poleg tega javni in primerljivi podatki dejansko ne obstajajo. Več držav ne objavlja stopnje registracije za mobilne volivce iz EU. Več držav tudi ne vodi evidence o številu mobilnih državljanov EU, ki kandidirajo na lokalnih volitvah. Če se podatki zbirajo in izmenjujejo, pa njihov obseg in oblika nista dosledna in se med državami članicami razlikujeta, zaradi česar rezultati niso primerljivi.

Komisija želi nekatere pomanjkljivosti odpraviti in predlaga specifične spremembe navedene direktive Sveta. Namen novega predloga je poenostaviti postopek za registracijo mobilnih državljanov EU za glasovanje in kandidiranje na lokalnih volitvah ter z uvedbo standardiziranih predlog za uradne izjave zmanjšati upravna bremena zanje. Države članice bodo morale imenovati organe, ki bodo proaktivno in podrobno obveščali mobilne državljane EU o vseh pogojih in pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah.

Pripravlavec mnenja podpira široko in vključujočo udeležbo vseh, tudi mobilnih državljanov v volilnem procesu in je prepričan, da je za učinkovitejšo uresničitev te naloge bistveno odpraviti navedene ovire.

Zato je treba okrepiti več stebrov.

Prvi steber je **obveščanje**. Jezik lahko predstavlja oviro, če so informacije na voljo samo v lokalnem jeziku in v slabo dostopni obliki. Pri tem je glavni dejavnik način, kako informacije pridejo do državljanov. Mobilni državljani morda ne razumejo dovolj domačega političnega sistema in ne poznajo političnih strank v državi prebivanja. S tem nastaja „vrzel v zastopanosti“, ko so mnenja mobilnih državljanov zaradi nizke udeležbe nesorazmerno slabše zastopana. Zato bi morale biti take informacije v idealnem primeru na voljo v maternem jeziku mobilnih državljanov in vsaj v enem uradnem jeziku Unije, ki ni uradni jezik države članice gostiteljice in ki ga dobro razume največje možno število državljanov Unije, ki

prebivajo na ozemlju te države.

Glede na različne strukture lokalne uprave in ker lahko lokalne volitve v posameznih delih iste države članice potekajo v različnih ciklih, bi bilo treba državljanom Unije ustrezne informacije o volilni pravici, upravnih korakih za njeno uresničevanje ter značilnostih političnega sistema in navadah posredovati ob prijavi prebivališča in jih redno pošiljati tudi kasneje.

Drugi steber je **registracija**. Od nacionalnih organov, ki ne omogočajo samodejnega vpisa v volilni imenik, bi bilo treba zahtevati, da mobilne državljane ustrezno obvestijo o možnosti vpisa v volilni imenik ob prijavi prebivališča, da bi ti bolje poznali svoje volilne pravice v državi članici prebivanja. Samodejno registracijo bi bilo treba spodbujati in tako povečati vključevanje mobilnih državljanov v demokratično življenje države članice prebivanja.

Poleg tega bi bilo treba jasno razlikovati med volilnimi imeniki. Države članice bi morale voditi dve ločeni evidenci za lokalne in evropske volitve, mobilni državljani pa bi morali biti ustrezno obveščeni o svojih pravicah v posameznem volilnem sistemu in tudi o možnosti za ohranitev volilne pravice v domači državi. Ob dveh volilnih imenikih bi se lahko mobilni državljani odločali na podlagi informacij, poleg tega pa bi preprečili zmedo.

Nenazadnje pa je treba obravnavati **dostop do glasovanja**. Mobilni državljani bi morali imeti enak dostop do elektronskega glasovanja in glasovanja na daljavo kot državljani države članice. Pogoji za aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah bi morali biti jasni in ne bi smeli dopuščati upravnih pasti. Poleg tega bi morali imeti mobilni državljani dostop do učinkovitih pravnih sredstev, če se njihove pravice iz te direktive očitno ne bi spoštovale.

PREDLOGI SPREMEMB

Odbor za ustavne zadeve poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da upošteva naslednje predloge sprememb:

Predlog spremembe 1

Predlog direktive Uvodna izjava 5

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(5) Volilni postopki za lokalne volitve so v pristojnosti držav članic, ki jih organizirajo v skladu s svojimi posebnimi tradicijami ter mednarodnimi in evropskimi standardi. Države članice bi morale v skladu z Mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah ter pravom Evropske konvencije o človekovih pravicah ne le priznavati in spoštovati aktivno in pasivno volilno pravico državljanov Unije, temveč tem državljanom tudi zagotoviti **preprost** dostop do njihovih volilnih pravic z odstranitvijo **čim več** ovir za udeležbo na volitvah.

Predlog spremembe

(5) Volilni postopki za lokalne volitve so v pristojnosti držav članic, ki jih organizirajo v skladu s svojimi **ustavnimi in** posebnimi tradicijami ter mednarodnimi in evropskimi standardi. Države članice bi morale v skladu z Mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah ter pravom Evropske konvencije o človekovih pravicah ne le priznavati in spoštovati aktivno in pasivno volilno pravico državljanov Unije, temveč tem državljanom tudi zagotoviti **popoln in učinkovit** dostop do **informacij in** njihovih volilnih pravic z odstranitvijo **vseh** ovir za udeležbo na volitvah.

Predlog spremembe 2

Predlog direktive Uvodna izjava 6 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(6a) Ko državljani Unije prijavijo prebivališče v državi članici, kjer nimajo državljanstva, bi morali biti obveščeni o možnosti za glasovanje ali kandidiranje na volitvah. Informacije o registraciji kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah bi bilo treba vsem volivcem in osebam s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 posredovati redno in pravočasno pred lokalnimi volitvami. Poleg tega bi morali biti državljani Unije brez državljanstva države, v kateri prebivajo, ustrezno

Predlog spremembe 3

Predlog direktive Uvodna izjava 7

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(7) Poleg tega se od oseb, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, ne bi smelo zahtevati, da morajo izpolnjevati kakršne koli posebne pogoje, da bi lahko uresničevali svojo aktivno ali pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah, razen izjemoma, če je drugačna obravnava državljanov in oseb, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, upravičena zaradi okoliščin, ki so specifične za slednje in se po njih razlikujejo od prvonavedenih.

Predlog spremembe

črtano

Predlog spremembe 4

Predlog direktive Uvodna izjava 8

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(8) Da bi državljanom Unije olajšali uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice v državi, v kateri prebivajo, bi bilo treba te državljane dovolj zgodaj pred dnevom volitev vpisati v volilni imenik. Formalnosti, ki veljajo za njihovo registracijo, bi morale biti čim bolj preproste. Zadostovati bi morale, da zadevni državljani Unije predložijo veljavno osebno izkaznico in uradno izjavo z elementi, ki dokazujejo njihovo upravičenost do udeležbe na volitvah. Po registraciji bi morali državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, ostati vpisani v volilni imenik pod enakimi pogoji kot državljani Unije, ki so državljani zadevne države članice,

Predlog spremembe

(8) Da bi državljanom Unije olajšali uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice v državi *članici*, v kateri prebivajo, bi bilo treba te državljane dovolj zgodaj pred dnevom volitev vpisati v volilni imenik. *Najbolje bi bilo, da se ti državljani Unije, ki želijo glasovati na lokalnih volitvah v državi članici, v kateri prebivajo, pri prijavi prebivališča z njihovim soglasjem nemudoma vpišejo v volilni imenik. Država članica prebivanja bi morala državljanom Unije, ki nimajo njenega državljanstva, omogočiti, da se kadarkoli odločijo za to in o tem obvestijo organe.* Formalnosti, ki veljajo za njihovo registracijo, bi morale biti **v vsakem primeru čim bolj preproste. Zadostovati bi**

dokler izpolnjujejo pogoje za uresničevanje aktivne volilne pravice. Poleg tega bi morali državljani Unije pristojnim organom zagotoviti kontaktne podatke, da bi jih ti organi lahko redno obveščali.

moralo, da zadevni državljani Unije predložijo veljavno osebno izkaznico in v ***ustrezno utemeljenih primerih*** uradno izjavo z elementi, ki dokazujejo njihovo upravičenost do udeležbe na volitvah. Po registraciji bi morali državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, ostati vpisani v volilni imenik pod enakimi pogoji kot državljani Unije, ki so državljani zadevne države članice, dokler izpolnjujejo pogoje za uresničevanje aktivne volilne pravice. Poleg tega bi morali državljani Unije pristojnim organom zagotoviti kontaktne podatke, da bi jih ti organi lahko redno obveščali. ***Za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, in imajo pasivno volilno pravico v tej državi, bi morale veljati enake upravne zahteve kot za državljane te države članice, kadar je treba dokazati minimalno obdobje prebivanja kot rezident v temeljni lokalni skupnosti.***

Predlog spremembe 5

Predlog direktive Uvodna izjava 8 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(8a) Da bi se državljanom Unije, ki prebivajo v državi članici, a niso njeni državljani, dejansko omogočilo kandidiranje na lokalnih volitvah, nacionalne politične stranke ne bi smele pogojevati članstva z državljanstvom države članice izvolitve.

Predlog spremembe 6

Predlog direktive Uvodna izjava 11

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(11) Naloge izvršilnih organov temeljnih lokalnih skupnosti lahko vključujejo sodelovanje pri delovanju državne uprave in pri varovanju splošnega interesa, zato bi morale biti državam članicam omogočeno, da ohranijo te funkcije za svoje državljane ob polnem spoštovanju načela sorazmernosti.

črtano

Obrazložitev

Potrebno za notranjo skladnost in spoštovanje načela nediskriminacije.

Predlog spremembe 7

**Predlog direktive
Uvodna izjava 12**

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(12) Državam članicam bi morale biti tudi omogočeno, da sodelovanje izvoljenih lokalnih funkcionarjev na volitvah v parlamentarno skupščino pridržijo za lastne državljane.

črtano

Obrazložitev

Potrebno za notranjo skladnost in spoštovanje načela nediskriminacije.

Predlog spremembe 8

**Predlog direktive
Uvodna izjava 15**

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(15) Dostopnost informacij o volilnih pravicah in postopkih **je** ključni **element** pri zagotavljanju učinkovitega uresničevanja pravice iz člena 20(2), točka (b), in člena 22(1) PDEU.

(15) Dostopnost, **jasnost in razumljivost** informacij o volilnih pravicah in postopkih **so** ključni **elementi** pri zagotavljanju učinkovitega uresničevanja pravice iz člena 20(2), točka (b), in člena 22(1) PDEU.

Predlog spremembe 9

Predlog direktive Uvodna izjava 16

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(16) **Pomanjkanje** ustreznih informacij v okviru volilnih postopkov vpliva na državljane pri uresničevanju njihovih volilnih pravic, ki so del pravic, ki jih imajo kot državljani Unije. Prav tako vpliva na zmožnost pristojnih organov, da uveljavljajo svoje pravice in izpolnjujejo svoje obveznosti. Od držav članic bi se moralo zahtevati, da imenujejo organe s posebno odgovornostjo za zagotavljanje ustreznih informacij državljanom Unije o njihovih pravicah v skladu s členom 20(2), točka (b), in členom 22(1) PDEU ter o nacionalnih pravilih in postopkih za organizacijo lokalnih volitev in udeležbo na njih. Da bi zagotovili učinkovito komuniciranje, bi bilo treba informacije zagotoviti v jasni in razumljivi obliki.

Predlog spremembe 10

Predlog direktive Uvodna izjava 16 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(16) **V več državah članicah se strukture lokalne uprave razlikujejo, občasno pa lokalne volitve potekajo v različnih obdobjih v različnih delih iste države članice. Glede na to pomanjkanje** ustreznih informacij v okviru volilnih postopkov vpliva na državljane pri uresničevanju njihovih volilnih pravic, ki so del pravic, ki jih imajo kot državljani Unije. Prav tako vpliva na zmožnost pristojnih organov, da uveljavljajo svoje pravice in izpolnjujejo svoje obveznosti. Od držav članic bi se moralo zahtevati, da imenujejo organe s posebno odgovornostjo za zagotavljanje ustreznih informacij državljanom Unije o njihovih pravicah v skladu s členom 20(2), točka (b), in členom 22(1) PDEU ter o nacionalnih pravilih in postopkih za organizacijo lokalnih volitev in udeležbo na njih. **Treba je razširiti in izboljšati sodelovanje in usklajevanje med nacionalnimi in lokalnimi organi v državi članici glede registracije državljanov Unije, ki nimajo državljanstva države članice prebivanja, ter njihovega obveščanja o volilni pravici in postopkih.** Da bi zagotovili učinkovito komuniciranje, bi bilo treba informacije zagotoviti v jasni in razumljivi obliki **ter vsaj ob prijavi prebivališča in dovolj zgodaj pred naslednjimi volitvami.**

Predlog spremembe

(16a) Države članice bi morale državljane Unije brez državljanstva

države, v kateri prebivajo, ustrezno obvestiti o volilni pravici, tehničnih prilagoditvah za invalide, upravnih korakov za uresničevanje te pravice ter značilnostih političnega sistema in navadah, da bi na ta način preprečili, da bi bila mnenja teh državljanov nesorazmerno manj zastopana kot mnenja državljanov z državljanstvom ustrezne države članice.

Predlog spremembe 11

Predlog direktive

Uvodna izjava 17

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(17) Za boljšo dostopnost volilnih informacij bi morale biti take informacije na voljo vsaj v enem uradnem jeziku Unije, ki ni uradni jezik države članice gostiteljice in ki ga dobro razume največje možno število državljanov Unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice. Države članice lahko na določenih delih svojega ozemlja ali v določenih regijah uporabijo različne uradne jezike Unije, odvisno od jezika, ki ga razume največja skupina državljanov Unije, ki tam prebivajo.

Predlog spremembe

(17) Za boljšo dostopnost volilnih informacij bi morale biti take informacije na voljo vsaj v enem uradnem jeziku Unije, ki ni uradni jezik države članice gostiteljice in ki ga dobro razume največje možno število državljanov Unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice. Države članice **bi morale državljanom Unije, ki nimajo državljanstva države, v kateri prebivajo, informacije po možnosti nuditi tudi v njihovem maternem jeziku, ki ga navedejo ob registraciji. Države članice** lahko na določenih delih svojega ozemlja ali v določenih regijah uporabijo različne uradne jezike Unije, odvisno od jezika, ki ga razume največja skupina državljanov Unije, ki tam prebivajo. **Komisija bi morala po potrebi državam članicam nuditi pomoč pri prevajanju prijavnih in volilnih postopkov v uradne in neuradne jezike Evropske unije.**

Predlog spremembe 12

Predlog direktive

Uvodna izjava 23

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(23) Podatki o uresničevanju pravic in uporabi te direktive so **lahko koristni pri opredelitvi** ukrepov, potrebnih za zagotavljanje učinkovitega uresničevanja volilnih pravic državljanov Unije. Da bi se izboljšalo zbiranje podatkov za lokalne volitve, je treba uvesti redno spremljanje izvajanja in poročanje **držav članic o izvajanju**, ki bi moralo poleg statističnih podatkov vključevati tudi informacije o ukrepih, sprejetih v podporo udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah. Komisija bi morala oceniti uporabo te direktive, vključno s kakršnimi koli spremembami v volilnem telesu, nastalimi od začetka njene veljavnosti, in predložiti poročilo v zvezi s tem Evropskemu parlamentu in Svetu.

(23) Podatki o uresničevanju pravic in uporabi te direktive so **bistvenega pomena za ocenjevanje politike Unije o pravicah državljanov in za opredelitev** ukrepov, potrebnih za zagotavljanje učinkovitega uresničevanja volilnih pravic državljanov Unije. Da bi se **povečalo in** izboljšalo zbiranje podatkov za lokalne volitve **in njihovo poročanje s strani držav članic**, je treba uvesti redno spremljanje izvajanja in **uskladiti** poročanje o **njem**, ki bi moralo poleg **enotnih** statističnih podatkov vključevati tudi informacije o ukrepih, sprejetih v podporo udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah, **ter o tehničnih prilagoditvah za invalide in o vseh načinih glasovanja, tudi o možnostih glasovanja po pošti, predčasnega osebne glasovanja, glasovanja po pooblaščenču ali elektronskega glasovanja**. Komisija bi morala oceniti uporabo te direktive, vključno s kakršnimi koli spremembami v volilnem telesu, nastalimi od začetka njene veljavnosti, in predložiti poročilo v zvezi s tem Evropskemu parlamentu in Svetu.

Predlog spremembe 13

Predlog direktive Uvodna izjava 26

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(26) Države članice so se z ratifikacijo, Unija pa s sklenitvijo²⁵ Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov zavezale, da bodo zagotovile skladnost s Konvencijo, vključno s členom 29 o udeležbi v političnem in javnem življenju. Da bi se **podprla vključujoča** in enakopravna volilna udeležba invalidov, bi bilo treba pri ureditvi, v skladu s katero lahko državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, v njej uresničujejo svojo aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah,

Predlog spremembe

(26) Države članice so se z ratifikacijo, Unija pa s sklenitvijo²⁵ Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov zavezale, da bodo zagotovile skladnost s Konvencijo, vključno s členom 29 o udeležbi v političnem in javnem življenju. Da bi se **povečalo vključevanje** in enakopravna volilna udeležba **marginaliziranih in ranljivih oseb, zlasti** invalidov, bi bilo treba pri ureditvi, v skladu s katero lahko državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, v njej uresničujejo svojo

ustrezno upoštevati potrebe *invalidov in starejših državljanov*.

aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah, ustrezno upoštevati potrebe *teh državljanov. Države članice bi morale poleg tega zagotoviti, da bo invalidom na njihovo zahtevo pri glasovanju pomagala oseba, ki jo sami izberejo*.

²⁵ Sklep Sveta 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (UL L 23, 27.1.2010, str. 35).

²⁵ Sklep Sveta 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (UL L 23, 27.1.2010, str. 35).

Predlog spremembe 14

Predlog direktive Člen 5 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

3. Države članice smejo določiti, da smejo samo njihovi državljanji opravljati funkcijo vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti, če so izvoljeni za opravljanje te funkcije za trajanje svojega mandata.

Države članice smejo tudi določiti, da smejo začasno ali vmesno opravljati naloge vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti samo njihovi državljanji.

Ob upoštevanju Pogodbe in splošnih pravnih načel lahko države članice sprejmejo ustrezne, potrebne in sorazmerne ukrepe, da zagotovijo, da so lahko nosilci funkcij, navedenih v prvem pododstavku, in tisti, ki opravljajo vmesne naloge, navedene v drugem pododstavku, samo njihovi lastni državljanji.

Predlog spremembe

črtano

Obrazložitev

To črtanje je povezano s ciljem direktive, da bi izkoreninili diskriminacijo mobilnih državljanov pri uresničevanju njihovih volilnih pravic.

Predlog spremembe 15

Predlog direktive Člen 7 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

3. Države članice, v katerih glasovanje ni obvezno, lahko predvidijo **samodejno** registracijo volivcev na podlagi člena 3 v volilni imenik.

Predlog spremembe

3. Države članice, v katerih glasovanje ni obvezno, **in države članice z obveznim glasovanjem** lahko predvidijo **takojšnjo** registracijo volivcev na podlagi člena 3 v volilni imenik. **Za tako registracijo je potrebno predhodno soglasje zadevnega volivca.**

Predlog spremembe 16

Predlog direktive Člen 8 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice ustrezno ukrepajo, da volivcu na podlagi člena 3 omogočijo vpis v volilni imenik dovolj zgodaj pred volilnim dnevom.

Predlog spremembe

1. Države članice ustrezno ukrepajo, da volivcu na podlagi člena 3 omogočijo vpis v volilni imenik dovolj zgodaj pred volilnim dnevom. **Države članice s soglasjem državljana Unije, ki nima državljanstva države članice, kjer prebiva, omogočijo takojšen vpis v volilni imenik, ko ta državljan prijavi prebivališče.**

Predlog spremembe 17

Predlog direktive Člen 8 – odstavek 3 – pododstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Volivci na podlagi člena 3, ki so bili vpisani v volilni imenik v državi članici prebivanja, ostanejo vpisani pod

Predlog spremembe

Volivci na podlagi člena 3, ki so bili vpisani v volilni imenik v državi članici prebivanja, ostanejo vpisani pod

enakimi pogoji kot volivci, ki so državljani, vse dokler se jih ne izbriše, ko več ne izpolnjujejo zahtev za uresničevanje aktivne volilne pravice. Če v državah članicah obstajajo določbe o tem, da se državljane obvesti o izbrisu iz volilnega imenika, se te določbe enako uporabljajo za volivce na podlagi člena 3.

enakimi pogoji kot volivci, ki so državljani, vse dokler se jih ne izbriše, ko več ne izpolnjujejo zahtev za uresničevanje aktivne volilne pravice. Če v državah članicah obstajajo določbe o tem, da se državljane obvesti o izbrisu iz volilnega imenika, se te določbe enako uporabljajo za volivce na podlagi člena 3. ***To obvestilo je po možnosti v maternem jeziku državljanov Unije, ki niso državljani države, kjer prebivajo, in vsaj v enem drugem uradnem jeziku Unije, ki ni uradni jezik države članice gostiteljice in ki ga dobro razume največje možno število državljanov Unije, ki prebivajo na ozemlju te države.***

Predlog spremembe 18

Predlog direktive

Člen 8 – odstavek 5 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

5a. Država članica prebivanja vzpostavi poseben volilni imenik za lokalne volitve. Volilni imenik za lokalne volitve v državi članici prebivanja za volivce na podlagi člena 3 ni samodejno povezan z volilnim imenikom za evropske volitve posamezne države članice.

Predlog spremembe 19

Predlog direktive

Člen 9 – odstavek 2 – točka b

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

(b) naj ob dvomu glede vsebine izjave na podlagi točke (a) pred volitvami ali po njih predložijo potrdilo pristojnega upravnega organa v matični državi članici, da jim ni bila odvzeta pasivna volilna pravica v tej državi oziroma da ta organ ni seznanjen z nobenim takim odvzemom ;

(b) naj ob ***upravičenem*** dvomu glede vsebine izjave na podlagi točke (a) pred volitvami ali po njih predložijo potrdilo pristojnega upravnega organa v matični državi članici, da jim ni bila odvzeta pasivna volilna pravica v tej državi oziroma da ta organ ni seznanjen

z nobenim takim odvzemom ;

Obrazložitev

Standard „upravičenega“ dvoma nudi večjo pravno varnost kot pa preverjanje izjav pred volitvami.

Predlog spremembe 20

Predlog direktive

Člen 10 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Države članice, ki državljanom omogočajo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti ter elektronsko in spletno glasovanje na lokalnih volitvah, zagotovijo, da so ti načini glasovanja pod enakimi pogoji na voljo tudi volivcem na podlagi člena 3.

Predlog spremembe

Države članice, ki državljanom omogočajo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti, **glasovanje po pooblaščenцу** ter elektronsko in spletno glasovanje na lokalnih volitvah, zagotovijo, da so ti načini glasovanja pod enakimi pogoji na voljo tudi volivcem na podlagi člena 3. **Ti volivci imajo možnost izbire ali spremembe zelenega načina glasovanja pod enakimi pogoji kot državljani države članice prebivanja.**

Predlog spremembe 21

Predlog direktive

Člen 11 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Država članica prebivanja **pravočasno ter v jasnem in preprostem** jeziku obvesti zadevne osebe o odločitvi v zvezi z njihovo vlogo za vpis v volilni imenik oziroma o odločitvi glede dopustnosti njihove kandidature.

Predlog spremembe

1. Država članica prebivanja **ob ustreznem času, jasno in preprosto v njihovem maternemu ali izbranem** jeziku obvesti zadevne osebe o odločitvi v zvezi z njihovo vlogo za vpis v volilni imenik oziroma o odločitvi glede dopustnosti njihove kandidature.

Predlog spremembe 22

Predlog direktive

Člen 11 – odstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

2. Če državljani Unije niso vpisani v volilni imenik ali je bila njihova vloga za vpis v volilni imenik oziroma njihova kandidatura zavrnjena, so upravičeni do pravnih sredstev pod podobnimi pogoji, kakor jih zakoni države članice prebivanja predpisujejo za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico in so njeni državljani.

Predlog spremembe 23

Predlog direktive Člen 11 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

3. V primeru napak v volilnem imeniku ali na seznamu kandidatov za lokalne volitve **imajo** zadevne osebe pravico do pravnih sredstev pod podobnimi pogoji, kakor jih zakoni države članice prebivanja predpisujejo za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico in so njeni državljani.

Predlog spremembe 24

Predlog direktive Člen 12 – odstavek 1 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

2. Če državljani Unije niso vpisani v volilni imenik ali je bila njihova vloga za vpis v volilni imenik oziroma njihova kandidatura zavrnjena, so upravičeni do pravnih sredstev pod podobnimi pogoji, kakor jih zakoni države članice prebivanja predpisujejo za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico in so njeni državljani. ***Ustrezne osebe se o teh pravnih sredstvih obvestijo v maternem ali izbranem jeziku.***

Predlog spremembe

3. V primeru napak v volilnem imeniku ali na seznamu kandidatov za lokalne volitve ***so*** zadevne osebe ***o tem pravočasno obveščene in imajo*** pravico do pravnih sredstev pod podobnimi pogoji, kakor jih zakoni države članice prebivanja predpisujejo za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico in so njeni državljani.

Predlog spremembe

1a. Lokalni organi države članice prebivanja pripravijo in razširijo kampanje ozaveščanja in obveščanja o pravici do glasovanja in kandidiranja na lokalnih volitvah za državljane Unije, ki niso državljani države članice prebivanja, med drugim tudi v sodelovanju z organizacijami civilne družbe in prek

najrazličnejših kanalov.

Predlog spremembe 25

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek 1 b (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

1b. Imenovani organ v skladu z odstavkom 1 sodeluje z drugimi pristojnimi organi in zagotovi, da so državljani obveščeni o svojih pravicah na podlagi te direktive, kakor hitro prijavijo bivališče v ustrezni državi članici. Osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 in imajo prebivališče v temeljni lokalni skupnosti, samodejno prejmejo informacije o pravicah na podlagi te direktive. Informacije se volivcem in osebam s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 posredujejo redno in pravočasno pred lokalnimi volitvami.

Predlog spremembe 26

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek 1 c (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

1c. Osebe s pravico glasovanja in kandidiranja na podlagi člena 3 so obveščene o vpisu v volilni imenik za lokalne volitve ter da se za evropske volitve uporablja drug volilni imenik.

Obrazložitev

Mobilni državljani bi morali bolje poznati svoje pravice v različnih volilnih sistemih. Gre za dve vrsti volitev z različnim namenom, kar morajo odražati tudi volilni imeniki. Nekateri mobilni državljani želijo na lokalnih volitvah voliti v državi članici prebivanja, na evropskih pa v državi članici izvora, zato so morda zadržani do vpisa v enoten volilni imenik. Ob dveh volilnih imenikih bi se lahko odločali na podlagi informacij, poleg tega pa bi to preprečilo nejasnosti.

Predlog spremembe 27

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek 2 – točka b

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(b) datum volitev ter kako in kje glasovati, ko so te informacije na voljo;

Predlog spremembe

(b) datum volitev ter kako in kje glasovati, **pa tudi ukrepe za lažjo udeležbo invalidov na volitvah**, ko so te informacije na voljo;

Predlog spremembe 28

Predlog direktive

Člen 12 – odstavek 3 – pododstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

V skladu z zahtevami glede kakovosti informacij iz člena 9 Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta²⁸ se informacije iz prvega pododstavka sporočijo v enem ali več uradnih jezikih države članice gostiteljice, poleg tega pa se jim priloži prevod v **vsaj še en uradni jezik** Unije, ki **ga** dobro razume največje možno število državljanov Evropske unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice.

Predlog spremembe

V skladu z zahtevami glede kakovosti informacij iz člena 9 Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta²⁸ se informacije iz prvega pododstavka sporočijo v enem ali več uradnih jezikih države članice gostiteljice, poleg tega pa se jim **po možnosti** priloži prevod v **materni jezik oseb s pasivno in aktivno volilno pravico na podlagi člena 3 ali v uradne jezike** Unije, ki **niso jeziki države članice gostiteljice, ki jih** dobro razume največje možno število državljanov Evropske unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice. **Države članice in njihovi imenovani organi osebam s pravico glasovanja in kandidiranja na lokalnih volitvah na podlagi člena 3 zagotovijo lahek in jasen dostop do informacij o lokalnih volitvah, tudi informacij iz prvega pododstavka ter o volilnem razporedu, naravi, značilnostih, posebnostih in zgodovini političnega in volilnega sistema ter navad države članice, po možnosti v maternem jeziku teh oseb ali pa v uradnih jezikih Unije, ki niso jeziki države gostiteljice in jih dobro razume največje možno število**

državljanov Evropske unije, ki prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice. Ta jezik se določi ob vpisu v volilni imenik.

²⁸ Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

²⁸ Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

Predlog spremembe 29

Predlog direktive Člen 12 – odstavek 4

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

4. Države članice z ustreznimi sredstvi, načini in oblikami komuniciranja zagotovijo, da so informacije o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah ter informacije iz odstavka 2 dostopne invalidom in starejšim.

Predlog spremembe

4. Države članice **v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge I Direktive (EU) 2019/882^{1a}** z ustreznimi sredstvi, načini in oblikami komuniciranja, **kot so znakovni jezik, Braillova pisava ali lahko berljiva oblika**, zagotovijo, da so informacije o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah ter informacije iz odstavka 2 dostopne invalidom in starejšim **v uradnih jezikih Unije, ki jih razumejo. Države članice lahko zagotovijo, da invalidom na njihovo zahtevo pri glasovanju pomaga oseba, ki jo sami izberejo.**

^{1a} **Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).**

Predlog spremembe 30

Predlog direktive Člen 13 – odstavek 1

1. Če v posamezni državi članici delež državljanov Unije z volilno pravico, ki v njej prebivajo, niso pa njeni državljani, presega 20 % skupnega števila državljanov Unije, ki tam prebivajo in imajo volilno pravico ter so ali niso njeni državljani, lahko ta država članica z odstopanjem od te direktive:

(a) omeji pravico do glasovanja na volivce na podlagi člena 3, ki prebivajo v tej državi članici minimalno obdobje, ki ne sme biti daljše od mandata, za katerega je izvoljeno lokalno predstavniško telo;

(b) omeji pravico do kandidiranja na osebe s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3, ki prebivajo v tej državi članici minimalno obdobje, ki ne sme biti daljše od dvakratnega mandata, za katerega je izvoljeno lokalno predstavniško telo, in

(c) ustrezno ukrepa glede sestave seznamov kandidatov, da še zlasti spodbudi vključevanje državljanov Unije, ki so državljani druge države članice.

Obrazložitev

Te spremembe so potrebne, da se zagotovi spoštovanje načela nediskriminacije in demokratičnih pravic državljanov EU, ki uveljavljajo pravico do prebivanja, dela ali študija v državi članici, ki ni država njihovega državljanstva. Pravila o izvzetju, predvidena v direktivi, je treba prilagoditi. Vsi državljani Unije bi morali imeti volilno pravico ne glede na to, kje živijo, tudi če v posamezni državi članici živi veliko državljanov EU, ki niso državljani te države članice.

Predlog spremembe 31

Predlog direktive Člen 14 – naslov

Poročanje

Zbiranje podatkov in poročanje

Obrazložitev

Ta predlog spremembe je povezan s predlogom spremembe 19 in je tako nujno potreben zaradi notranje skladnosti besedila in ker je neločljivo povezan z drugimi dopustnimi predlogi sprememb.

Predlog spremembe 32

Predlog direktive Člen 14 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

1. Države članice **tri leta** po začetku veljavnosti te direktive in nato vsaka štiri leta poročajo Komisiji o uporabi te direktive na svojem ozemlju, vključno z uporabo člena 5(3) in (4). Poročilo vsebuje statistične podatke o udeležbi volivcev in kandidatov na podlagi člena 3 na lokalnih volitvah ter **povzetek** ukrepov, sprejetih v zvezi s tem.

Predlog spremembe

1. Države članice **dve leti** po začetku veljavnosti te direktive in nato vsaka štiri leta poročajo Komisiji o uporabi te direktive na svojem ozemlju, vključno z uporabo člena 5(3) in (4). Poročilo vsebuje **enotne** statistične podatke o udeležbi volivcev in kandidatov na podlagi člena 3 na lokalnih volitvah ter **podroben pregled** ukrepov, sprejetih **za lažjo in večjo udeležbo**.

Predlog spremembe 33

Predlog direktive Člen 14 – odstavek 2 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

2a. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16 v zvezi s spremembo predloge in oblike podatkov, ki se zbirajo za namene iz odstavka 1 tega člena.

Predlog spremembe 34

Predlog direktive Člen 15 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Komisija v **dveh letih** po volitvah v Evropski parlament leta 2029 oceni

Predlog spremembe

Komisija v **enem letu** po volitvah v Evropski parlament leta 2029 oceni

uporabo te direktive in pripravi ocenjevalno poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz te direktive.

uporabo te direktive in pripravi ocenjevalno poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz te direktive.

Predlog spremembe 35

Predlog direktive

Člen 16 – odstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 2, 8 in **9** se prenese na Komisijo za nedoločen čas od začetka veljavnosti te direktive.

Predlog spremembe

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 2, 8, **9** in **14(2a)** se prenese na Komisijo za nedoločen čas od začetka veljavnosti te direktive.

POSTOPEK V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Naslov	Določitev podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (prenovitev)		
Referenčni dokumenti	COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS)		
Pristojni odbor Datum razglasitve na zasedanju	LIBE 27.1.2022		
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	AFCO 27.1.2022		
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Alin Mituța 10.2.2022		
Obravnava v odboru	28.3.2022	20.6.2022	13.7.2022
Datum sprejetja	26.10.2022		
Izid končnega glasovanja	+: -: 0:	19 3 1	
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland		
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	François Alfonsi, Seán Kelly, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa		
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Caterina Chinnici, Geoffroy Didier		

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

19	+
PPE	Salvatore De Meo, Geoffroy Didier, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Caterina Chinnici, Włodzimierz Cimoszewicz, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

3	-
ECR	Jacek Saryusz Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari

1	0
ID	Antonio Maria Rinaldi

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani